

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Матвій О.

foi+request-83864-34f05930

@dostup.pravda.com.ua

Щодо надання роз'яснення

Міністерством юстиції України (далі – Мін'юст) розглянуто Ваш запит на інформацію від 19 березня 2021 року, який фактично є зверненням, щодо надання роз'яснення, зокрема питань, пов'язаних із створенням документів у паперовій формі, та щодо заборони обробки Ваших персональних даних Мін'юстом, і в межах компетенції повідомляється.

Щодо питань, пов'язаних із створенням документів у паперовій формі, зазначаємо наступне.

Відповідно до визначення, наведеного в Юридичній енциклопедії, підпис визначається як графічний начерк, який означає особу його виконавця і здійснюється нею з метою посвідчення документа або підтвердження відомостей, що містяться у документі й свідчать про певне відношення до них того, хто розписується.

Згідно з Великим тлумачним словником української мови підпис – це прізвище або ініціали, написані власноручно під текстом, малюнком, картиною тощо, як свідчення авторства або підтвердження чого-небудь.

В розумінні ДСТУ 2732:2004 «Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 травня 2004 року № 97, підпис є реквізитом документа, який свідчить про відповідальність особи за його зміст та є єдиним чи одним з реквізитів, що надають документові юридичної сили.

Відповідно до абзацу другого статті 1 Закону України «Про інформацію» документ – це матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі.

UB
Міністерство юстиції України
№13078/III-М-1154/7.2.4 від 26.03.2021
КБП: Банчук О. А. 26.03.2021 11:15
12A1C72050EC685404000000175A050084560D00

Крім того, звертаємо увагу, що відповідно до статті 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» електронний документ – це документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа.

Склад та порядок розміщення обов'язкових реквізитів електронних документів визначається законодавством.

Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму.

Візуальною формою подання електронного документа є відображення даних, які він містить, електронними засобами або на папері у формі, придатній для приймання його змісту людиною.

Згідно зі статтею 6 зазначеного Закону для ідентифікації автора електронного документа може використовуватися електронний підпис.

Накладанням електронного підпису завершується створення електронного документа.

Відносини, пов'язані з використанням удосконалених та кваліфікованих електронних підписів, регулюються Законом України «Про електронні довірчі послуги».

Водночас Закон України «Про електронні довірчі послуги» встановлює, що:

електронний підпис – це електронні дані, які додаються підписувачем до інших електронних даних або логічно з ними пов'язуються і використовуються ним як підпис;

кваліфікований електронний підпис – це удосконалений електронний підпис, який створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису і базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа;

удосконалений електронний підпис – це електронний підпис, створений за результатом криптографічного перетворення електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис, з використанням засобу удосконаленого електронного підпису та особистого ключа, однозначно пов'язаного з підписувачем, і який дає змогу здійснити електронну ідентифікацію підписувача та виявити порушення цілісності електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис (пункти 12, 23, 44 частини першої статті 1 зазначеного Закону).

Частиною четвертою статті 18 зазначеного Закону встановлено, що кваліфікований електронний підпис має таку саму юридичну силу, як і власноручний підпис, та має презумпцію його відповідності власноручному підпису.

Згідно з частиною першою статті 8 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» юридична сила електронного документа не може бути заперечена виключно через те, що він має електронну форму.

Крім того, у контексті порушених питань інформуємо, що відповідно до частин першої та другої статті 418 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) право інтелектуальної власності – це право особи *на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності*, визначений цим Кодексом та іншим законом.

Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається цим Кодексом та іншим законом.

При цьому статтею 420 ЦК визначений перелік об'єктів права інтелектуальної власності до якого, зокрема, належать: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; конструювання напівпровідникових виробів; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці.

Тоді як право на ім'я є *особистим немайновим правом*, що забезпечує соціальне буття фізичної особи (глава 22 ЦК).

У свою чергу відповідно до абзацу десятого статті 2 Закону України «Про захист персональних даних» персональні дані – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

Щодо заборони обробки Ваших персональних даних Мін'юстом зазначаємо наступне.

Правові відносини, пов'язані із захистом і обробкою персональних даних, яка здійснюється повністю або частково із застосуванням автоматизованих засобів, а також з обробкою персональних даних, що містяться у картотеці чи призначені до внесення до картотеки, із застосуванням неавтоматизованих засобів, регулює Закон України «Про захист персональних даних» (далі – Закон).

Згідно з пунктом 5 частини другої статті 8 Закону суб'єкт персональних даних має право пред'являти вмотивовану вимогу володільцю персональних даних із запереченням проти обробки своїх персональних даних.

Водночас, згідно з пунктом 2 статті 11 Закону однією з підстав для обробки персональних даних є, *дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень*.

При цьому, персональні дані обробляються у формі, що допускає ідентифікацію фізичної особи, якої вони стосуються, *не довше, ніж це необхідно* для законних цілей, у яких вони збиралися або надалі оброблялися (абзац перший частини восьмої статті 6 Закону).

Також, зазначаємо, що персональні дані видаляються або знищуються в порядку, встановленому відповідно до вимог закону.

Персональні дані підлягають видаленню або знищенню у разі: закінчення строку зберігання даних, визначеного згодою суб'єкта персональних даних на обробку цих даних або законом; припинення правовідносин між суб'єктом персональних даних та володільцем чи розпорядником бази, якщо інше не передбачено законом; видання відповідного припису Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або визначених ним посадових осіб секретаріату Уповноваженого; набрання законної сили рішенням суду щодо видалення або знищення персональних даних (частини перша та друга статті 15 Закону).

Стосовно виключення відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр), зазначаємо наступне.

Відносини, які виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, регулюються Конституцією України, Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон про реєстрацію) та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону.

Пунктом 7 частини першої статті 1 Закону про реєстрацію визначено, що *Єдиний державний реєстр* – це єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи.

Відповідно до частини першої статті 11 Закону про реєстрацію відомості, що містяться в Єдиному державному реєстрі, є відкритими і загальнодоступними (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних) та у випадках, передбачених цим Законом, за їх надання стягується плата.

Так, в Єдиному державному реєстрі відомості про фізичну особу можуть містяться в наступних якостях: фізична особа – підприємець; засновник юридичної особи; керівник юридичної особи або інша особа, яка може вчиняти дії від імені юридичної особи.

Статус відомостей Єдиного державного реєстру врегульований статтею 10 Закону про реєстрацію.

Відомості, які містяться в Єдиному державному реєстрі, використовуються для ідентифікації юридичної особи або її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, фізичної особи – підприємця, у тому числі під час провадження ними господарської діяльності та відкриття рахунків у банках та інших фінансових установах (частина четверта статті 10 Закону про реєстрацію).

Перелік відомостей про юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, які містяться в Єдиному державному реєстрі, визначений частинами другою та четвертою статті 9 Закону про реєстрацію.

При цьому слід зазначити, що відомості про юридичну особу, громадське формування, що не має статусу юридичної особи, та фізичну особу – підприємця вносяться до Єдиного державного реєстру на підставі: відповідних заяв про державну реєстрацію; документів, що подаються для проведення інших реєстраційних дій; відомостей, отриманих у результаті інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів.

Отже, відомості з та до Єдиного державного реєстру не можуть бути внесені чи виключені за письмовим зверненням громадянина, а порядок зміни відомостей в Єдиному державному реєстрі чітко врегульований Законом про реєстрацію.

Стосовно виключення відомостей з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі – Державний реєстр прав), зазначаємо наступне.

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 2 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» Державний реєстр прав – це єдина державна інформаційна система, що забезпечує обробку, збереження та надання відомостей про зареєстровані речові права на нерухоме майно та їх обтяження.

Державна реєстрація прав проводиться за заявою заявника шляхом звернення до суб'єкта державної реєстрації прав або нотаріуса (пункт 6 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року № 1127).

За результатом розгляду документів, поданих для державної реєстрації прав, державний реєстратор на підставі прийнятого ним рішення про державну реєстрацію прав вносить відомості про речові права, обтяження речових прав до Державного реєстру прав.

Відомості про речові права, обтяження речових прав, внесені до Державного реєстру прав, не підлягають скасуванню та/або вилученню (частини перша, третя, статті 26 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»).

Державний реєстр прав є державною власністю, складовою Національного архівного фонду і підлягає довічному зберіганню (частина шоста статті 12 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»).

Стосовно виключення відомостей з Державного реєстру актів цивільного стану громадян (далі – Реєстр), зазначаємо наступне.

Статтею 49 Цивільного кодексу України передбачено, що актами цивільного стану є події та дії, які нерозривно пов'язані з фізичною особою і

започатковують, змінюють, доповнюють або припиняють її можливість бути суб'єктом цивільних прав та обов'язків.

Державній реєстрації та обов'язковому внесенню до Реєстру в органах юстиції в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, підлягають народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу у випадках, передбачених законом, зміна імені, смерть.

Відповідно до пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2007 року № 1064 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян» Міністерству юстиції необхідно вжити до 1 травня 2008 року заходів для створення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, розробити і затвердити інструкцію з його ведення та форми витягів з Реєстру, а також забезпечити внесення до Реєстру відомостей, що містяться в книгах реєстрації актів цивільного стану і метричних книгах, які зберігаються в архівах відділів реєстрації актів цивільного стану Головного управління юстиції Міністерства юстиції в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, м. Києві та Севастополі, районних, районних у містах, міських (міст обласного значення), міськрайонних управлінь юстиції.

Пунктом 4 наказу Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року № 1269/5 «Про затвердження Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 липня 2008 року за № 691/15382, передбачено затвердження строків внесення до Реєстру відомостей, що містяться в книгах державної реєстрації актів цивільного стану, які зберігаються в архівах відділів державної реєстрації актів цивільного стану Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, районних, районних у містах, міських (міст обласного значення), міськрайонних, міжрайонних управлінь юстиції, згідно з додатком 1 до цього наказу.

Відомості про народження фізичної особи та її походження, усиновлення, позбавлення та поновлення батьківських прав, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть, які містяться в книгах державної реєстрації актів цивільного стану і метричних книгах, що зберігаються в архівах відділів державної реєстрації актів цивільного стану, підлягають обов'язковому внесенню до Реєстру у вигляді, межах та обсягах, наведених у відповідних книгах, що передбачено пунктом 4.1 розділу IV Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затвердженої зазначеним наказом.

На даний час наповнення Реєстру відомостями, що містяться в книгах державної реєстрації актів цивільного стану актових записів цивільного стану в період з 1945 по 2008 рік, у тому числі поновлених, майже завершено.

У свою чергу повідомляємо, що згідно з частиною першою статті 11 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» Реєстр – це державна електронна інформаційна система, яка містить відомості про акти

цивільного стану, зміни, що вносяться до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання та відомості про видачу свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану і про видачу витягів з нього.

Створення Реєстру та наповнення його архівними даними актових записів цивільного стану дало можливість видавати повторно свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану та витяги з Реєстру за принципом екстериторіальності незалежно від місця проживання заявника чи складання актового запису цивільного стану, що скоротило терміни отримання таких документів до одного дня.

Випадки не внесення відомостей про проведену державну реєстрацію акта цивільного стану до Реєстру або вилучення таких відомостей з нього законодавством не передбачено.

Крім того, частиною першою статті 3 зазначеного Закону встановлено, що відомості про народження фізичної особи та її походження, усиновлення, позбавлення та поновлення батьківських прав, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть підлягають обов'язковому внесенню до Державного реєстру актів цивільного стану громадян та Єдиного державного демографічного реєстру в обсязі, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

Також повідомляємо, що листи Мін'юсту не встановлюють норм права і мають лише інформаційний характер.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК

Альона Батичко 279 55 91

Персональні дані, вказані Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції України відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.